

άξηλευτα ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀξούλευτα Λεξ. Βλαστ.
Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀξήλευτος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.
Ἄνευ φθόνου.

άξηλευτος ἐπίθ. Νάξ. (Γαλανάδ.) Σκίαθ. — ΑΠαπαδιαμ. Νοσταλγ. 101 ἀξηλιφτος Μακεδ. ἀξέλευτος Πόντ. ("Οφ. Τραπ. Χαλδ.) ἀξήλευτε Τσακων.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. ζηλευτός < ζηλεύω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) 'Ο μὴ ζηλευόμενος, δομή οἶος νὰ ζηλευθῇ Μακεδ. Νάξ. (Γαλανάδ.) Πόντ. ("Οφ. Τραπ. Χαλδ.) Σκίαθ. Τσακων. κ. ἀ. — ΑΠαπαδιαμ. ἔνθ' ἀν.: Μῶρε, χάσον ἀτον, ἀξέλευτος ἔν' (μωρέ, ἄφησέ τον, δὲν είναι διὰ νὰ τὸν ζηλεύσῃ κανεὶς) Τραπ. «Ο Πέτρος ηξεύρει διτι ξυπόλυτος ὅπως ἡτο καὶ ἀπεριποίητος, ἀξήλευτος, δυσκόλως θὰ ἐτόλμα νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰς οἰκίας καὶ δὲν θ' ἀτήλανε πολλὰ κεράσματα» ΑΠαπαδιαμ. ἔνθ' ἀν. Συνών. ἀξηλος. 2) 'Ο μὴ ζηλεύων Ηόντ. ("Οφ. Τραπ. Χαλδ.): 'Αξέλευτον κορίτο' Τραπ. Χαλδ.

άξηλος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀξουλος Πόντ. ("Οφ.)
Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀξηλος.

'Αξήλευτος, δομή οἶος: Φρ. "Αξουλο, αξουλο! (εὐχὴ λεγομένη εἰς παιδίον πρὸς ἀποτροπὴν τῆς βασκανίας, νὰ μὴ βασκαθῇ!) Συνών. ἀξηλευτος 1.

άξημιος ἐπίθ. Χίος ἀξημιος Μακεδ. (Καστορ.)
Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀξημιος.

'Ο μὴ ζημιούμενος, ἀξημιώτος ἔνθ' ἀν.: Φρ. Μὶ τὸν ἀξημιον Καστορ. Πρ. ἀξημιοις τοις.

άξημιωτος ἐπίθ. σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) ἀξημιωτος Πόντ. (Κοτύωρ. Σάντ. Χαλδ.) ἀξηνιούτε Τσακων. ἀξημιωτος σύνηθ.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀξημιωτος. 'Ο τύπ. ἀξημιωτος καὶ παρὰ Σόμι.

Παθ. δομή οἶος ζημιάν, δομή ζημιωθεὶς σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.): "Ανθρωπος ἀξημιωτος - κτῆμα ἀξημιωτο. Βγῆκαν ἀξημιωτοι (δὲν ὑπέστησαν κάμμιαν ζημιάν) σύνηθ. 'Ασ' ἀτὸ τῇ δονλείαν δὲλ' ἔξεμίωσαν κ' ἔγω ἔξεβα ἀξημιωτος Χαλδ. Συνήθως κατ' οὐδ. γέν. ἐν τῇ φρ. μὲ τὸ ἀξημιωτο=ἄνευ ζημιάς: Μὲ τὸ ἀξημιωτό σου σύνηθ. Κάμε μου αὐτὸ καὶ μὲ τὸ ἀξημιωτο (θὰ σὲ ἀμείψω) Κυκλ. Θὰ ποίης ἔναν καλὸν μὲ τὸ ἀξημιωτον Κερασ. || Ποίημ.

Καὶ τὴν πατριδα ν' ἀγαπᾶ μὲ τὸ ἀξημιωτόν του ΓΣουρ. Ρωμηὸς ἀριθμ. 118. Ενεργ. δομή προξενῶν ζημιάν Ηπ. Κεφαλλ. Πόντ. (Κοτύωρ. Σάντ. Χαλδ.): "Ανθρωπος ἀξημιωτος Κεφαλλ. Ἀξημιωτον παιδίν ἔν' Κοτύωρ. Ἀξημιωτον δονλείαν (ἔργασία) Σάντ.

Πρ. ἀξημιος.

άξητητος ἐπίθ. λόγ. κοιν. ἀξητητος Λυκ. (Λιβύσσο.)
Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀξητητος.

'Ο μὴ ζητηθεὶς, συνήθως ἐπὶ ἐμπορευμάτων, τὰ ὅποια παραμένουν εἰς τὸ τελωνεῖον χωρὶς νὰ παρουσιασθῇ κάνεὶς διὰ νὰ τὰ παραλάβῃ.

άξιαμπλιαχτος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀξιαμπλιαχτος Μακεδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ζιαμπλιαχτός < ζιαμπλιαχτός.

'Ο μὴ διαμελισθεὶς.

άξινα ἡ, Κύπρ. — Λεξ. Λεγρ. ἀσβῖνα Κύπρ. ἀντιξίνα Μεγίστ. 'ζίνα Λυκ. (Λιβύσσο.) ἀξίν-να Καλαβρ. (Μπόβ.) 'τοινα Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τοῦ ούσ. ἀξα. Πρ. Γλουκᾶ Λεξιλ. Κυπρίων 17 καὶ GRohlfs Etymol. Wört. 7. 'Ο τύπ. ἀσβῖνα ἔχει τὸ σβ ἐκ παρετυμ. πρὸς τὸ σβήνω.

1) Σπιθήρ ἐκπηδῶν ἐκ καιομένων ἀνθράκων Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσο.) Μεγίστ. : 'Επειάχτην μὰ ἀξίνα τοῦ ἔκατον μέσον τοῦ ἀμμάτιν μου Κύπρ. Τὰ κάρβουρα τὴν ὥσαν ποὺ ἄφτουν πετάσ-σονν ἀσβῖνες (πετάσ-σονν = πετοῦν) αὐτόθ. || 2) Δάσι, λαμπάς, ητις χρησιμεύει διὰ φωτισμὸν καὶ προσάναμμα Καλαβρ. (Μπόβ.)

λαμπρὸν νὰ π-πέσῃ 'σ τ' ἀσπρα σου
τοῦ ἀξίνα 'σ τὰ καρσά σου

(λαμπρὸν=πῦρ, καρσά=χρήματα) αὐτόθ. Συνών. σπίθα. 'Η λ. καὶ ως ὄν. θηλ. κυνὸς (ἐκ τοῦ χρώματος αὐτῆς ή τῆς ίδιότητος αὐτῆς ως ταχείας). 2) Δάσι, λαμπάς, ητις χρησιμεύει διὰ φωτισμὸν καὶ προσάναμμα Καλαβρ. (Μπόβ.)

άξινοβολῶ ἀμάρτ. ἀξινολοῶ Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ούσ. ἀξίνα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ-βολῶ. 'Ο τύπ. ἀξινολοῶ κατ' ἀναγραμματισμὸν ἐκ τοῦ ἀξινοβολῶ, ὅθεν ἀξινολοῶ-ἀξινολοῶ.

Ἐκπέμπω σπινθῆρας, σπινθηροβολῶ: 'Ο ζανλὸς ἀξινο-λοῷ (ζανλὸς=δαυλός). Νὰ σου 'ώσω ἔναν πάτσον ν' ἀξινο-λοήσονν τὸ ἀμμάδκια σου! 'Αξινολοήσαν τὸ ἀμμάδκια τον ποὺ τὴν πατδέάν.

άξινολογῶ ἀμάρτ. ἀξινολοῶ Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ούσ. ἀξίνα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ-λογῶ.

Συλλέγω, καταρρίπτω τὰς ἐπὶ τῶν τοίχων ἀκαθαρσίας: 'Αξινολόα τοὺς τοίχους γιὰ ν' ἀσπρογειασούμεν (ἀσπρίσωμεν).

άξιπούνγαστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀξιπούνγαστος Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ζιποννγαστός < ζιποννγαστός.

'Ο ἀνευ ίματίου, δομή ἐνδεδυμένος ίματιον ἔνθ' ἀν.: 'Η κουτδή μας ἐπέμνεν ἀξιπούνγαστος (ή κόρη μας ἔμεινε κτλ.) Κοτύωρ. Χαλδ.

άξιφτος ἐπίθ. Κεφαλλ. Παξ. κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ζιφτός < ζιφω.

'Ο μὴ συντεθλιμμένος πρὸς ἐκροήν τοῦ ύγροῦ του ἔνθ' ἀν.: Λεμόνι ἀξιφτο Κεφαλλ. Σκουτιὰ ἀξιφτα Παξ. Συνών. ἀξούπητος, ἀσφιχτος.

άξιογκάθα ἡ, Πελοπν. (Λακων. Μάν.)

Ἐξ ἀγνώστου α' συνθετ. καὶ τοῦ ούσ. ἀγκάθα.

Γενικῶς θάμνοι ἀκανθώδεις πρὸς κατασκευὴν σαρώθρων. Συνών. ἀξογκαθα όγκανης. Πρ. ἀσπράγκαθο.

[**]

άξιογκαθόγκανης δ, Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τῶν ούσ. ἀξιογκάθα καὶ ἀγκάνης.

Τὸ φυτὸν ἀξιογκάθα, δ ίδ.

[**]

άξιοπηγή ἡ, Ικαρ.

Ἐκ τῶν ούσ. ἀξα καὶ πηγή. Πρ. καὶ ΣΔεινάκ. ἐν Αθηναὶ 38 (1926) 70.

Φρέαρ ἡ πηγή ἀπεξηραμμένη. 'Η λ. ύπο ιτοὺς τύπ. 'Αξιοπηγή καὶ 'Αξιοπηγή καὶ ως τοπων. Χίος.

